

Käytännön toimia liikunnan olosuhtenäkökulman kytkemiseksi kaavoitusprosessiin**Ennakointi ja jatkuva vuorovaikutus**

- Kunnan eri toimialojen säännöllinen vuorovaikutus ja tiedonsiirto ajankohtaisista liikuntaan liittyvistä hankkeista ja kehitysnäkymistä
- Edistävänä tekijänä esimerkiksi vuotuinen ajankohtaisfoorumi tai vastaava sisäinen seminaari
- Liikunnan olosuhteisiin ja tuleviin tarpeisiin liittyvän tutkimustiedon ja muiden taustaselvitysten koostaminen esimerkiksi oppilaitosyhteistyön avulla
- Liikuntatoimijoiden ja liikuntatoimen keskinäinen vuoropuhelu

Aloitusvaihe

- Liikunnan olosuhteita koskevien perustietojen kerääminen (reittikartat ja muu kartta-aineisto, maastoinventointi)
- Tiedonkeruumenetelmänä voi olla esimerkiksi hiihdon olevia olosuhteita selvitetessä myös yleisesti käytetyn kävelykierroksen mukaelmana tehtävä "latukierros" tms., jossa hiihtäen selvitetään kehittämistä vaativat paikat
- Liikunnan olosuhteita koskevien mahdollisten erillistavoitteiden määrittely, vuorovaikutteinen keskustelu liikuntatoimen ja kaavoituksen välillä sekä päättäminen osana muuta tavoitteiden asettelua
- Mahdollisesti tarvittavien liikunnan olosuhteita koskevien erillisselvitysten rajaaminen ja menetelmien valinta (esimerkiksi hiihtojalkien perusteella tehtävä "epävirallisten" hiihtoreittien kartoitus tai selvityksen laatiminen latureittien tai hiihtomaan kesäajan käyttömahdollisuuksista)
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelman laadinta siten, että liikuntapuoli tulee kirjattua osalliseksi

Valmisteluvaihe

- Mahdollisten liikunnan olosuhteita koskevien erillisselvitysten laadinta kunnan omana työnä tai tilaaminen konsultilta sekä niiden tulosten nivominen osaksi suunnittelua
- Erilaisten ratkaisuvaihtoehtojen arviointi myös liikunnan olosuhteiden näkökulmasta (esimerkiksi liikuntatoimen ja kaavoituksen edustajat voivat yhdessä tehdä arvioinnin tai se voidaan tehdä yhtenä osana laajempaa suunnitelmien arviointiseminaaria)
- Case lisälmen yleiskaavatyö: myös liikunnan olosuhteita koskevia arviointikysymyksiä
- Liikunnan olosuhteita koskevan osallispalautteen kerääminen yleisötilaisuuksissa
- Yleisötilaisuuksien kutsujen suuntaaminen myös liikuntajärjestöille ja -seuroille
- Arvioinneissa ja palautteessa esille tulleiden liikunnan olosuhteita heikentävien tekijöiden lieventäminen ja huomioiminen suunnitelmissa

Ehdotusvaihe

- Edellisten vaiheiden palautteen perusteella todettujen haittojen vähentäminen (valitun vaihtoehdon hiominen, suunnitelman muuttaminen tai kaavamääräysten anto esimerkiksi suojaviheralueista)
- Liikunnan olosuhteiden nivominen osaksi prosessia vähintään siten, että liikuntatoimi antaa ehdotuksesta lausunnon
- Liikunnan olosuhteita koskevien erillisen vaikutusarviointiraportin tai muiden liikuntaan liittyvien arviointien esittely yleisötilaisuudessa
- Liikuntänäkökulman ja sitä koskevien arviointien liittäminen osaksi kaavaselostusta

Hyväksyminen

- Liikunnan olosuhteisiin liittyvien arviointien liittäminen omana lukunaan osaksi muuta arviointia koskevaa päätöksentekoa
- Uusien päättäjien koulutuksen yhdeksi teemaksi liikunnan olosuhteet

Kaavan toteutumisen ja vaikutusten seuranta

- Kaavan toteutumisen seurannan järjestäminen liikunnan olosuhtenäkökulmasta liikuntatoimen ja kaavoituksen yhteistyönä
- Liikunnan olosuhteiden kehittymisen nivominen osaksi kunnan (maakunnan) elinympäristön tilan seuranta
- Liikunnan olosuhteiden yleisen kehittymisen seuranta esimerkiksi säännöllisten maastoinventointien avulla